

JUTRANJE NOVOSTI

Izhaja vsak dan zjutraj, izveniši pondeljke.

Mesečna naročnina:

v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 20.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/l. — Telefon št. 213

Brzjavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.

Upravništvo: Marjlin trg št. 8. — Telefon št. 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.238.

Rojstvo prestolonaslednika ujedinjene kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Kraljev proglas narodu. — Navdušene manifestacije v vsej kraljevini.

Ob veselem dogodku

Včeraj je prispela iz Beograda vesela vest, da je podarila naša mlada kraljica zdravemu prestolonasledniku življenje. Ta radostni dogodek je napolnil srca vseh patrijotičnih državljanov z nepopisnim veseljem. Topovski strel oznanjajo ponosnemu Beogradu, divnemu Zagrebu in beli Ljubljani, da se je pojavil na sočnem drevesu naše dinastije nov cvet, naslednik prestola Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Veseli je v hiši, kadar se narodi zadnjemu hribovskemu bajtarju dete, ki bo nosilo njegovo ime vse življenje. Tem večje pa je to veselje, ko gre za rodbinsko srečo simpatičnega in med narodom tako priljubljenega vladarja. To je v prvi vrsti intimni dogodek v okvirju kraljevske rodbine. Tisto zatišje v kraljevem konaku bo odslej napolnjeval zvonki glasek bitja, ki je največja sreča človeka.

In kralj je — znan po svojih ljudomilij lastnostih — pač v prvi vrsti človek. Danes sta narod in dinastija tesno povezana v eno celoto. Oba delita žalost in veselje. Kraljeva sreča je sreča državljanov in včerajšnji dogodek bo te vezi prav gotovo utrdil.

Rojstvo prestolonaslednika je pa v drugi vrsti tudi z državne in dinastičnega vidika važen moment, ki ga ni mogoče omalovaževati. Vprašanje, ki ga vsebuje naša ustava, je rešeno. Podana je solidna podlaga naši narodni dinastiji, ki ji je Previdnost podelila misijo, da čuva z budnim očesom nad svobodo in edinstvom Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ali ni v našem od partizanstva razburkanem javnem življenju svetle točke, — naša dinastija — ki nas vabi in poziva k vzajemnemu delu za boljšo, skupno bodočnost? Kdor danes demagoško forsira protidinastični pokret, je navaden zločinec nad mirnim razvojem naroda v kulturnem, gospodarskem in socialnem oziru. Dinastija Karadjordjevičev je izšla iz vrst naroda, storila je vse, kar je bilo mogoče, za narod, zato ji je hvaležnost vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev zajamčena.

Naš mladi kralj je od včeraj oče; imel bo nekoga, ki mu bo posvetil kol človek one redke trenutke oddiha po težavnih vladarskih poslih. Naš narod želi svojemu kralju popolno rodbinsko srečo. Ker se usoda ne ustavlja ne pred bajto in ne pred konakom, baš radi tega želimo kralju Aleksandru I. iz podojovene ljubezni, da bi Vsemogočni očeval Njega in Njegovo prevzvišeno rodbino pred nadlogami življenja. Pridejo trenutki, ko se krčijo tudi vladarska srca od tuge in žalosti. Pravo uteho pa najdejo le v ožjem krogu svojih dragih. Te misli nas navdajajo ob veselem dogodku v naši kraljevski hiši, zato kliče mo iz vsega srca: Naj živijo kralj Aleksander I. prestolonaslednik in kraljica Marija!

Pašićev sestanek s Poincarejem.

Beograd, 6. septembra. (B) Vaš dopisnik doznava, da je imel ministrski predsednik Pašić zelo dolg razgovor s predsednikom francoske vlade Poincarejem o vseh političnih vprašanjih, ki so na dnevnem redu. Gg. Pašić in Poincare sta dolgo razpravljala o vprašanju vojne odškodnine. Povsem sta se zednili v glavnih točkah tega vprašanja. Nato sta proučevala vprašanja gospodarsko - politične stabilizacije osrednje Evrope. Tudi Jadransko vprašanje in naši odnosi do Italije so bili predmet razgovora. G. Pašić je izjavil g. Poincareju, da upa, da bo jadransko vprašanje kmalu rešeno. Končno sta se razgovorjala tudi o potovanju naše kraljeve dvojice v Pariz. V tej zadevi je bil med obema gospodoma dosežen sporazum.

Pariz, 6. septembra. (B) Poincare je sprejel Pašića in ga obvestil o posojilu 300 milijonov frankov, ki ga je Francija dovolila kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Znano je, da je bil

URADNI ZAPISNIK.

Beograd, 6. septembra. (B) Zastopniki vlade in predsednik narodne skupščine so sestavili ta-le zapisnik:

Podpisani, ki nas je pozvalo Njegovo Veličanstvo kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev, Aleksander I. da prisostvujemo porodu Njenega Vel. kraljice Marije, smo se sestali v kraljevem dvoru v Beogradu zjutraj dne 6. septembra leta 1923 in se uverili, da je Njeno Vel. kraljica Marija, soproga kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev, Aleksandra I. rodila moško dete 6. septembra zjutraj ob 2. uri 55 minut Da se to potrdi, se je isto jutro napravil in podpisal ta spis v dvoru Nj. Vel. kralja. Zastopnik predsednika vlade Janković, minister pravde dr. Ninko Perić, kot čuvar državnega pečata, predsednik narodne skupščine Jovanović.

ZAPISNIK ZDRAVNIKOV.

Beograd, 6. septembra. (B) Zdravniki, ki so prisostvovali porodu, dr. Antić, dr. Koen in dr. Zdravković so takoj po porodu sestavili ta-le zapisnik: Njeno Veličanstvo kraljica Marija je danes 6. septembra 1923 ob 2. uri 55 minut porodila zdravo moško dete. Porod je bil normalen. Zdravstveno stanje matere in deteta je prav dobro.

Beograd, 6. septembra. (B) Okrog 2. ure ponoči, ko so se pojavili predznaki, da nastopi svečan dogodek, so bili pozvani na dvor predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović, namestnik ministrskega predsednika dr. Velizar Janković in minister pravde dr. Ninko Perić. Ob 2. uri 55 minut je Nj. Vel. kraljica Marija porodila sina.

Predsednik narodne skupščine je s prisotnimi ministroma napravil zapisnik o rojstvu prestolonaslednika. Zdravniki dr. Antić, dr. Koen in dr. Zdravković so sestavili zdravniški zapisnik o rojstvu, v katerem so ugotovili, da je dete moškega spola in popolnoma zdravo. Dete je v dobrem stanju prav tako tudi kraljica.

Ko je bil sestavljen zapisnik, so dr. Velizar Janković, Ljuba Jovanović in dr. Ninko Perić čestitali kraljici materi. Dr. Velizar Janković je kot namestnik predsednika vlade položil na prsi prestolonaslednika denar starih rimskih imperatorjev. Dvorski prota Popović je odprl dvorno kapelo in odšel k molitvi. Dete je dobilo ime »Stevan«. Rojstvu so prisostvovali knez Arzen, knežinja Jelena in princ Pavle, ki so takoj čestitali kralju in kraljici. Z nujno brzjavko je bila obveščena rumunska kraljevska dvojica.

Dr. Velizar Janković je poslal predsedniku vlade gosp. Nikoli Pašiću v Francijo brzjavko: Kralju se je davi rodil sin. Kralj Aleksander je osebno obvestil z brzjavko svojega kuma vojvodo Yorka. Dr. Velizar Janković je telefonično obvestil vse ministre in sklical svečano ministrsko sejo ob 7. uri 30 minut zjutraj.

S streljanjem iz topov na beograjski trdnjavi je bilo naznanjeno Beogradu, da se je kralju rodil sin. Po ulicah so se takoj začele zbirati množice, da manifestirajo svojo radost ob rojstvu prestolonaslednika. Množice so se pomikale po ulicah s klici: Živel prestolonaslednik! Vse hiše v Beogradu so okrašene z državnimi in narodnimi zastavami.

KRALJEV PROGLAS.

Beograd, 6. septembra. (B) Nj. Vel. kralj Aleksander je sestavil takoj proglas na narod, ki je bil na jutranji ministrski seji prečitan in podpisan. Proglas slove:

Mojemu dragemu narodu! Njeno Veličanstvo kraljica Marija je davi dne 6. septembra rodila moško dete, ki kot prvorojeno postane na temelju člena 56. ustave moj naslednik na prestolu kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev z vsemi pravicami, ki mu jih dajejo ustava in državni zakon. Razglašam to in radostno pošiljam vsem dragim Srbom, Hrvatom in Slovincem ter vsem ostalim državljanom naše kraljevine svoj kraljevski pozdrav.

Izdano v našem kraljevskem dvoru, v Beogradu dne 6. septembra 1923. Aleksander I. Slede podpisi vseh ministrov.

SEJA MINISTRskega SVETA.

Beograd, 6. septembra. (B) Davi od 7.30 do 8. ure je bila seja ministrskega sveta. Na seji je bilo sklenjeno, naj glede na rojstvo prestolonaslednika vsi naši zastopniki v inozemstvu priredijo svečan sprejem. O tem so bila brzjavno obveščena poslanstva in konzulati v inozemstvu. Nato je vlada sklenila, da dobi vojska nekatere pribojške. Minister pravde pripravlja ukaz o amnestiji, ki bo čez dva ali tri dni predložen kralju v podpis.

Beograd, 6. septembra. (B) Zaradi rojstva prestolonaslednikov je kralj gojence najstarejšega letnika vojne akademije povabil v čin podporočnika.

MNOGOŠTEVILNE ČESTITKE.

Beograd, 6. septembra. (B) Množica radovednežev in navdušenega ljudstva se je zbrala okoli dvora. Knjiga posetnikov je polna nainežnejših pasusov v izjavah in voščilih za dolgo življenje in napredek mladega prestolonaslednika.

Beograd, 6. septembra. (B) Dvorna pisarna je prenapolnjena z brzjavkami iz inozemstva in iz notranjosti. Prav mnogo je brzjavk od kmetskega ljudstva iz vse države.

SVEČANA SEJA BEOGRAJSKE ME-STNE OBČINE.

Beograd, 6. septembra. (Z) Povodom rojstva Nj. Vis. prestolonaslednika je imel občinski odbor danes sve-

čano sejo, na kateri je po pozdravnem govoru predsednika občine v imenu prebivalcev prestolice sklenil na čast novorojenčka, 1. da se Nj. Vel. kralju pošlje brzjavni pozdrav povodom rojstva Nj. Vis. prestolonaslednika; 2. da se navzočni korporativno udeležijo zahvalne svečanosti v saborni cerkvi danes opoldne v čast rojstva Nj. Vis. prestolonaslednika; 3. da gredo vsi občinski odborniki z občinskim uradnim vozom od svečane seje korporativno na dvor in se vpišejo v knjigo posetnikov; 4. da se nocoj ob 8. uri priredi svečana bakljada Nj. Vel. kralju in Nj. Vel. kraljici povodom rojstva Nj. Vis. prestolonaslednika in da se pozovejo k udeležbi vse korporacije. Mestna občina je nadalje sklenila na današnji svečani seji pokloniti 100.000 dinarjev Materinskemu udruženju povodom rojstva prestolonaslednika za one otroke, ki so brez očeta in matere.

Beograjski župan Mihailo Marjanović je poslal Nj. Vel. kralju sledeči pozdrav: »Odbor in uprava beograjske občine, nadvse vzradoščen vsled rojstva Nj. Vis. prestolonaslednika, izraža Vašemu Veličanstvu svoje najpriskrbenje čestitke k rojstvu Vašega ljubljene prince, Nj. Visočanstva prestolonaslednika. Živelo Vaše Veličanstvo, živelo Njeno Veličanstvo kraljica Marija, živelo Nj. Visočanstvo prestolonaslednik!«

Beograd, 6. septembra. (Z) Povodom rojstva prestolonaslednika so vse hiše v Beogradu okrašene z zastavami. Vse delavnice so zaprte.

MANIFESTACIJE V BEOGRADU.

Beograd, 6. septembra. (B) Danes ob 5. popoldne je bilo pred poslopjem narodnega gledališča zborovanje srbske nacionalne omladine, katerega se je udeležila ogromna množica ljudstva. Vsi govorniki so izražali svojo radost glede rojstva prestolonaslednika z burnim vzklikanjem prestolonasledniku, kralju, kraljici in državi, ki ni hotelo prenehati. Med govori posameznih govornikov je bilo čuti klice proti Radicu in proti vsem zunanjim sovražnikom naše države.

Po zborovanju je ogromna množica ljudstva, brez prestanka vzklikajoč prestolonasledniku, kralju, kraljici in državi, odšla po ulicah in dospela pred dvor. Tu so odpeli narodno in državno himno in čuli so se iz mnogo tisoč grlic: »Živel kraljevski dvor, prestolonaslednik in kralji!« Na oknu se je pojavilo Nj. Vel. kralj, ki se je živahno zahvaljeval manifestantom. — Zvečer je priredila beograjska občina bakljado, katere se je udeležilo celokupno beograjsko prebivalstvo. Mesto je vse okrašeno z zastavami. Množice ljudstva šetajo od dvora do saborne cerkve. Ogromno število ljudstva stoji neprestano pred dvorom in vzklika prestolonasledniku. Kralj je bil zelo zadovoljen in je pristrčno odzdravljaj narodu, ki mu je vzklikal.

Beograd, 6. septembra. (Z) Ob 8. uri zjutraj je korakal oddelek kraljeve garde z godbo na čelu po glavnih ulicah Beograda, naznanjajoč veseli dogodek. Nekateri listi so priredili posebne izdaje. Vsa društva so imela popoldne svečane seje, s katerimi so poslala kralju in kraljici pristrčne čestitke. Vsa društva so se zvečer udeležila bakljade.

DIPLOMATI NA DVORU.

Beograd, 6. septembra. (B) Danes so bili na dvoru sprejeti diplomatski zastopniki na našem dvoru, ki so izrazili svoje čestitke ob rojstvu prestolonaslednika. Kralj je zelo ljubeznivo sprejel diplomatske zastopnike in se jim zahvalil za srčne čestitke.

Kritična situacija v reškem vprašanju.

Beograd, 6. septembra. (Z) Vprašanje Reke in Baroša je stopilo v poslednjo fazo. Italijanski ministrski predsednik Mussolini se ni zadovoljil z našim popuščanjem, ampak je stavljal vedno hušje zahteve, ki so za nas nesprejemljive. Pričuje se, da se jutri povrne ministrski predsednik Pašić v Beograd, da se to vprašanje stavi z dnevnega reda. V vladnih krogih menijo, da ne more priti naša država do sporazuma z Italijo in da se bo moral naš spor z njo predložiti predsedniku švicarske republike v rešitev.

Grško - italijanski konflikt.

PRIJATELJSKA NOTA NAŠE VLADE ITALIJI.

Zeneva, 6. septembra. (K) Svet Društva narodov se je danes ponovno bavil z italijansko - grškim sporom, sprejel pa ni nobene odločitve. Vendar pa je imela današnja seja ta uspeh, da se je našel v gotovem smislu način sodelovanja med veleposlaniško konferenco in Društvom narodov. Španski zastopnik Quinones des Leon je predložil načrt resolucije, kot odgovor na sporočilo veleposlaniške konference društvenemu svetu. V prvem delu tega načrta jemlje svet Društva narodov na znanje sklep veleposlaniške konference in se pridružuje načelu Društva narodov, da so vlade odgovorne za kaznovanje političnih zločincev in atentatov, ki se zgodijo na njihovem ozemlju. Svet je proučil v sporazumu z veleposlaniško konferenco podrobnosti za preiskavo atentata. Zaprošil je konferenco, naj ga obvesti o poteku jutrišnje seje. V drugem delu se predlagajo veleposlaniški konferenci inicijative za preiskavo političnega zločina in za odškodnine in zadostjenja, ki zredo na breme Grčije.

ZAHVALNA CERKVENA SVEČANOST.

Beograd, 6. septembra. (B) Danes predpoldne ob 11. uri in pol je bila v saborni cerkvi svečana zahvalna slovesnost. Prisostvovali so kralj Aleksander, člani vlade in diplomatskega zbora, višji uradniki, državni svetniki, narodni poslanci in drugi.

Beograd, 6. septembra. (B) Po končani zahvalni slovesnosti je bil na dvoru sprejem in mala zakuska.

Beograd, 6. septembra. (B) Glede na rojstvo prestolonaslednika bo v tukajšnji katoliški cerkvi jutri, 7. septembra svečana zahvalna slovesnost ob 10. dopoldne.

PROSLAVA NA HRVATSKEM.

Zagreb, 6. septembra. (Z) Davi se je takoj zaznalo v Zagrebu za veseli dogodek v Beogradu. Vest se je hitro razširila po mestu. Ljudstvo mnogo govori o dogodku, ki je važen za našo državo. »Jutarnji List« je priredil posebno izdajo. Skoraj na vseh hišah vise narodne in državne zastave. Ob 9. uri dopoldne je bil oddan pri Sv. Duhu 101 strel. Rojstvo prestolonaslednikovo je bilo napovedano vsem vojaškim in civilnim oblastvom že pred par dnevi, tako, da so bila, čim je dospela vest o rojstvu, izdana vsa navodila in odredbe, ki so običajne pri takih dogodkih. Pokrajinska uprava je o veselem dogodku takoj obvestila vse velike župane v pokrajini. Prebivalstvo je zelo zadovoljno, da je dobila država prestolonaslednika, ker je s tem rešeno važno državno vprašanje in so s tem izločene vse morebitne bodoče nepravilice.

Jutri ob 10. uri dopoldne se vrši v Zagrebu slovesna služba božja v rimsko - katoliški stolnici, ob 10.30 v srbski pravoslavni cerkvi, ob 11. v judovskem templu in ob 11.30 v evangelijski cerkvi. Slavnostnim službam božjim bodo prisostvovali vsi častniki, pokrajinska uprava, uradništvo, načelniki oblastev, društva in korporacije. Potem se priredi svečan sprejem pri pokrajinskem namestniku.

Beograd, 6. septembra. (B) Kralj z nestrpnostjo pričakuje rešitve reškega vprašanja in želi, da se čimprej konča. Po kraljevem nalogu je bil pozvan g. Pašić, da takoj pride iz Pariza. Pašićev prihod se pričakuje čez en dan ali dva.

Beograd, 6. septembra. (B) Jutri zvečer dospe iz Rima v Beograd šef paritetne komisije za pogajanja naše vlade z Italijo, g. dr. Rybaf. Ob tej priliki bo poročal vladi glede odnošajev Italije do naše države.

Italijanski delegat Salandra je izjavil, da se strinja s prvim delom načrta resolucije in da ne bo glasoval. Drugi del pa je odločno odklonil, češ, da mora vztrajati na tem, da svet Društva narodov ni pristojen. Hannotaux (Francija) je izjavil zadovoljnost, da se more smatrati nevarnost vojne za odstranjeno. Lord Robert Cecil (Anglija), Branting (Švedska), Hymans (Belgija) in Guani (Uruguay) so vztrajali na tem, da se mora brezpogojno priznati pristojnost Društva narodov. Strinjali so se s tem, da se zaenkrat dostavi veleposlaniški konferenci prvi del načrta resolucije španskega zastopnika in da se potem razpravlja v eni kasnejši seji vprašanje pristojnosti društvenega sveta.

Atene, 6. septembra. (B) Vlada kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je poslala Italiji noto, ki je sestavljena v prijateljskem tonu, naglašajoč, da je kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev zainteresirana na zasedbi Kria in na bodočnosti tega otoka.

III. Ljubljanski veleesejem 1923

od 1. — 10. septembra

Ljubljana, 6. sept.

Prijaznejše vreme, ki je nastopilo danes zjutraj, je takoj v precejšnji meri izpremenilo zunanje lice sejma. Poset je bil danes precej številnejši, kakor prve dni. Dopoldne so obiskali ljubljanski veleesejem večinoma samo kupci in trgovci, kateri so nastopili že v precejšnji obilni številu. Sploh je opaziti, da obiskujejo dopoldne veleesejem vedno le trgovci in kupci, ker jih ne moti silno vrvenje in naval, ki se pojavlja v zgodnjih popoldanskih urah v paviljonih in na prostem.

Zunanji posetniki. Danes je posetilo ljubljanski veleesejem okrog 130 Čehoslovakov, ki so bili po poklicih izvečine trgovci in industriji. Eno skupino došlih Čehoslovakov je spremljal po sejmšču češkoslovaški poslanik.

Poleg Čehoslovakov je posetilo danes veleesejem tudi več interesentov iz Soluna. V precejšnjem številu so prišli tudi Tržačani in pa celo nekaj posetnikov iz Verone v Italiji. Poset iz krajev v naši kraljevini je bil danes zelo številčen. Prišli so interesenti z Vrška, Ade v Banatu, iz Banjaluke, Zagreba, Sombora, iz Nove Kaniže, Bosanskega broda, iz Siska, Sarajeva, dalje iz Bihača, Brčke, Prizrena, Prištine in Skoplja. Med vsemi temi posetniki, ki so bili zelo številni je bilo okrog 800 kupcev.

V velikem številu so prišli danes na ljubljanski veleesejem tudi Beograščani, ki so bili zelo prijetno iznenadeni nad našo prirediteljo. Načelnik v ministrstvu za trgovino in industrijo g. Milivoje Savič, se je danes zopet mudil na veleesejmu, kjer mu predvsem ugaja strokovnjaško izvedena razdelitev blaga. Pa tudi sicer ni skrival svojega zadovoljstva nad to našo prirediteljo, ki je napravila nanj najboljši utis.

Nadalje je posetil veleesejem včeraj tudi ljubljanski župan g. dr. Perič, ki se je pravkar vrnil iz Prage. V veliki

meri pa so obiskale našo prirediteljo včeraj različne šole in zavodi, kakih 15 po številu. Med temi šolami omenjamo predvsem trgovsko akademijo v Novem Sadu. Vsem udeležencem iz Novega Sada je ljubljanski veleesejem izredno ugajal. Dalje so obiskale veleesejem tudi strokovne šole iz Kranja, Radovljice, Celja, Maribora in pa več vajeniških organizacij. V celoti cenijo obisk tekom današnjega dneva na najmanj 18.000 oseb.

Kupčija je bila danes na veleesejmu izredno živahna. Kakor že povdario, predvsem dopoldne, ker popoldne ni take prilike radi prevelikega navala drugega občinstva. Celotni poslovni rezultat je danes zelo dober, ter so poslovale vse branže prav zadovoljivo. Skoro ni razstavilca, ki ne bi sklenil še nobene kupčije. Posetniki ljubljanske veleesejme, ki so prišli iz Verone, so se predvsem zanimali za naš les in izdelke lesne industrije, ki pa žal niso zastopani v taki meri, kakor bi lahko bili in kakor bi morali biti. Lesna industrija je pri nas najmočnejša industrijska panoga in bi morala biti potemtakem na ljubljanskem veleesejmu tudi najbolje zastopana.

Denarni promet sklenjenih kupčij se je sukal danes okrog 30 in 40 milijonov dinarjev. Prodajalo se je seveda večinoma na odprt račun, ker vlada občutno pomanjkanje gotovine in je drugačno trgovanje v večjem obsegu skoro nemogoče. Prav dobro je šlo usnje, papir in tekstilno blago, med slednjim zlasti izdelki iz volne.

Na letošnjem veleesejmu se že izoborno zrcali silna konkurenčna moč in sposobnost naše domače industrije. To morajo občutiti nekateri inozemski razstavilci, ki so potisnjeni vsled premočne domače konkurence v ozadje.

Včeraj se je vršila informativna seja upravnega odbora, na kateri je bilo

podano poročilo o dosežanih uspehih razstavilcev v kupčijem oziru. Poročilo je navajalo le suha dejstva in je ugotovilo, da je dosežani uspeh prav izoboren. Vočigled temu, da postaja vedno bolj jasno, kako važna gospodarska institucija je za našo trgovino in industrijo ljubljanski veleesejem, je sklenil upravni odbor, da mora ostati ta prireditelj trajna institucija in najvažnejše torišče jugoslovanske industrije.

Nekaj razstavilcev.

ADRIA — ŽITNA KAVA.

V paviljonu L je v koji 474 izločila svoj izdelek »Adria« — tovarna žitne kave in velepražarna zrnate kave, Glince 22, p. Vič. Žitna kava je tako kot samostojna pijača, kakor tudi kot primes pravi zrnati kavi zelo priljubljeno hranilo radi svoje redilnosti in pa ker ni škodljiva, kakor prava kava. Dobrota žitne kave je seveda mnogo odvisna od načina, kako je žgana in konzervirana. Izdelkov te vrste je bilo pred vojno skoro brezbroj, in po vojni so se začeli zopet pojavljati v večji množini. Izdelek »Adrie« je že splošno znan in pri naših gospodinjah zelo priljubljen. Isto tako seveda tudi pri trgovcih, ki vedo, da dobro postrežejo le s tem izdelkom. Prvo vrsto kvaliteto »Adria« žitne kave nam dokazuje že samo dejstvo, da se je razvilo podjetje, ki je bilo ustanovljeno l. 1921, iz skromnih začetkov v veliko pražarno in tovarno z velikim industrijskim obratom. Barva in kakovost prave zrnate kave, ki izhaja iz pražarne omenjenega podjetja, razodeva že na zunaj solidnost in prvo vrstnost podjetja.

BAKULA.

Zelo staro podjetje, ki obstoja že 20 let ter je izdelovalo do pred 3 leti parkete. Tedaj je pričelo izdelovati »bakulo«, pletenino iz lesenih deščic za

podlago ometa pri stropih. Ta pletenina izborna nadomešča ono iz trstja, ki je bila poprej v rabi in ki so jo v modernih državah že skoro popolnoma opustili. Tovarna »Bakule« se nahaja v Ljubljani v Gradaški ulici ter ima lastnik g. Puh, tudi zastopstvo v Beogradu. Na veleesejmu ima »Bakula« tri zelo lične hišice, kjer se more vsakdo uveriti o prvovrstnih izdelkih tovarne.

»PYROTA«, CELJE.

Paviljon K, štev. 528 a, je zavzela tovarna, ki je edina v naši državi in na celim Balkanu sploh. »Pyrota«, prva jugoslovanska pirotehnična tovarna v Celju izdeluje smolnate baklje, božične svečice, rakete, kemikalije za bengalični ogenj, papirnate varnostne topiče in sploh predmete za umetno razsvetljavo. Drugi oddelek je tovarna za igrače. Lastnik podjetja je g. Janko Boyha ter ga vodi s pomočjo inženirjev strokovnjakov. Vloženi kapital je ves domač. Izdelki pirotehnične tovarne so radi strokovnega vodstva izdelovanja prvovrstni, ter ima tovarna že dolgo časa številne zveze s Turčijo, Romunijo in Grčijo, kjer se število odjemalcev še vedno množi. »Pyrota« tudi aranžira po svojih strokovnjakih razsvetljavo na veseljih in svečanih prireditvah in to z ognjenimi črkami, znački, grbi, raketami, bengal, ognjem itd.

IVAN PRETNAR, MLINO-BLED.

Lep primer visoke stopnje naše lesne industrije nam kaže koja 427 f v paviljonu I, kjer je izločil svoj izdelek Ivan Pretnar. Vzorec napravi na gledalca radi svoje lepote že na zunaj kar najlepši utis. Podjetje izdeluje vsakovrstne oprave za spalnice in jedilnice v najrazličnejši izpeljavi, okna, vrata, stopnice, verande in kinooprave. Specijaliteta so ameriške pisarniške opreme.

PEČ - ŠTEDILNIK »UNIVERZAL«.

Ze na lanskem veleesejmu je vzbujala neobičajno pozornost peč, ki sta jo razstavila gg. Engelman in Rozman, ki se kuni lahko tako z žaganjem, premogovim prahom, česlom, šoto, sploh z manjvrednimi gorilnimi odpadki, kakor tudi z navadnim gorivom, kot z drvmi, premogom itd. Kljub temu, da so bile te peči takrat še proizvodi naših domačih malih obrtnikov-železničarjev, so se v kratkem splošno priljubile zbog svoje praktičnosti in cene kurjave. Deset-urno neprestano gorenje drobnega goriva (žaganja) stane le okrog 25 para, pri uporabi navadnega goriva (lesa, premoga itd.) pa se doseže 50 odstotkov prihranka. Sedaj pa so prevzele proizvajanje teh peči Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani in na letošnjem veleesejmu postavile na trg proizvod, ki more konkurirati z proizvodi velikih specialnih tovarn za peči. V peči »Univerzal« so združene sledeče prednosti: 1. V njih je mogoče kuriti že opisane manjvredne odpadke goriva z enakim pridom in uspehom, kakor navadno gorivo. 2. Doseženo toploto je mogoče zadržati v peči zbog principa dveh dimnih cevi, kajti znano je, da odhaja v navadnih pečeh več kot polovica toplote neizrabljene v dimnik. 3. Ako ni žaganja itd. pri rokah, se lahko kurijo te peči z navadnimi drvmi ali s premogom. Te peči je tedaj ločiti od onih, ki se kurijo le z žaganjem. 4. Te peči so uporabljive tudi za kuhinjo. Po jasni daji in naročila sprejemna tvrdka - proizvajateljica: Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.

Obiskovalce veleesejma opozarjamo, da je izum g. Nipiča, ogrevalni aparat »Toplodar« razstavljen v paviljonu G, štev. 235.

(Nadaljnje razstavilce glej na 5. strani današnje številke.)

Vse šolske potrebščine:

Ročne torbice,
voščeno platno, modri
ovijalni papir, peresa, svinčnike,
radirke, zvezke, mape, peresnice,
risalni papir, barvice, risalne deske,
mape, risalna orodja in vse
druge potrebščine pri-
poroča tvrdka

Iv. Bonač - Ljubljana
Šelenburgova ulica 5.

GRADBENO PODJETJE
ING. DUKIČ IN DRUG
LJUBLJANA, Bohoričeva ul. 20.

Teodor Korn, Ljubljana,
Poljanska cesta 8

se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vsakovrstnih klepar-
skih in vodovodnih inštalacijskih del ter za pokrivanje streh.
Vsa stavbinska in kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. —
Proračuni brezplačno in poštino prosto. — Popravila točno in
po najnižji ceni. Pločevinasta ambalaža kakor kante za firnež,
olje, bencin, doze za barve, kandite in konzerve.

Šampanjec Bouvier
Vino v steklenicah iz last-
nih trdkinih kleti
Clotarja Bouvier
Gornja Radgona
Zaloga v vseh večjih mestih.

Na drobno! Na debelo!

Ivan Pakiž
Ljubljana, Stari trg 20.

Velika zaloga stenskih ur in
budilk iz svetovnoznane tovarne
z znamko "Junghaus". Vsako-
vrstne precizne švicarske žepne
ure. Velika izbira zlatnine in
srebrnine, ameriškega double
blaga, jedilnega orodja itd.

Najcenejši nakup!

Paviljon H št. 293.

Industrija perila
POVH & MEDIC
Novomesto (Slovenija).

Razstavni paviljon

„H“ št. 300.

oglašuje vedno v „Jutranjih Novostih“ in uspeh je gotov!

Kolarji! • Kovači!

Razprodaja kolarskih in kovaških izdelkov, materijala in okovja!

3 kom. ZAPRAVLJENCI	po Din	4000—
3 kom. KOČIJE s snemajčim kozlom, streho, za- silnim sedežem, temno lakiran		10.000—
7 garnitur ogrodja za kočije		200—
4 garniture ogrodja za breke		250—
1 garnitura ogrodja za lestvičen voz		200—
3 garniture ogrodja za vojaške sani		80—
3 kom. KOLES za težke vozove		260—
3 kom. KOLES za lahke vozove		150—
5 garnitur luksus KOLES.		380—
9 kom. trainskih KOLES		70—
8 kom. polgotovih KOLES		40—
28 kom. KOLES za ročne vozičke		35—
2 para OJNIC		80—
4 garniture KRIVIN za gige		30—
136 kom. krivljenih PLATIŠČ 70—110		30—
8 kom. krivljenih OJNIC		20—
70 kom. francoskih OJNIC za kočije		10—
70 kom. DRITELJNOV		10—
1500 kom. PESTI za kolesa		15—
10 kom. francoskih bukovih OJNIC		15—
3 pare velikih KRIVIN za sani		20—
3 kom. ZELEZNIH STOJAL		800—
20 kom. DVOJNIH VZMETI	kg	14—
18 kom. PREČNIH VZMETI	kg	14—
56 kom. PODVOZNIH VZMETI	kg	14—
12 kom. ZAVOR		25—
60 kom. ŽOKOV ZA SVETILK		8—
80 kom. OKOVJA ZA OJESA		14—
90 kom. ZAVORNIH KLADIC	kg	7—
25 kom. STOPALNIH LOCENJ		7—
158 kom. PUŠIC ZA OLJNATE OSI		9—
5 1/2 garnitur oljnatih OSI ZA TEŽKE VOZOZE		1000—
2 garniture oljnatih OSI „E“		500—
1 kom. SANI z blazinami (dva sedeža)		800—
2 kom. KOLESJA pol-izgotovljena		2400—
1 kom. ZAPRAVLJENCEK		800—
2 kom. OGRODJA ZA KOČIJE		500—

RAZPRODAJA navedenih predmetov se vrši od 6.
do 12. seotembra v tovarni Keršič pri državnem
kolodvoru v spodnji Šiški.

MALI OGLASI:

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para, z davščino vred.

Velika izbira

otroških vozičkov, dvokoles in motorjev. Orionetto, Motoretto, Omega, D. K. W., kakor tudi šivalnih strojev po nizki ceni. — Sprejemajo se v popolno popravilo za emaliranje z ognjem in ponikanje dvokoles, otroški vozički, šivalni in razni s. — Tribuna F. B. L., lovarna rokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Proda se:

Parni stroj 45 PS, Parni kotel, Pregrevalnik. Vprašati pri vratarju hotela "Slon".

Priporoča se

Konfekcija, krojačnica za dame in gospode po meri, po najmodernejših žurnalih, Brata Brunske, Ljubljana, Židovska ulica 5.

Naprodaj

Benčin - lokomobila 8-8 HP, znamke "Otto". Ogleda se pri Gospodarski zvezi, Dunajska c.

Elektrarno

Dynamo 8 HP (Gleichstrom 150 Volt) Elektromotor 5 1/2 HP Schaltfel - Automat, žarnice še v obratu, proda, Ed. Rak, Velenje.

Pisalni stroj

skoro nov, dobro ohranjen, znamke Blickensderfer z vidno pisavo napredaj, Istotako motorček 1/10 HP 220 W za isto merni tok in 100 m bakrene 8 G-žice 1.5 mm z gumeno izolacijo. Naslov pove uprava lista.

Pozor industrijalci!

Kdor želi dobavljati premog iz vlastitih ležišč — se naj takoj odloči kupiti prostosledstveno pravico. Najdena ležišča premoga, mej na Trboveljska ležišča, nadalet od kolodvora. Premog skoro na površju. Cena ugodna. Naslov v upravi.

Posedstva od 3 do 175 oravov z grajščinami, žagami in mlini.

Gostilne z mesarijem, pekarnam in kavarom, takoj po kupu prazne trga se posestvom.

Vile Hiše trgovine in vsakovrstne nepremičnine, stanovanja, zakupi, proda pisarna Zagorski Maribor, Barvarska ulica št. 3.

Otvoritev

Specijalne zaloge tapetniških izdelkov. — Žima vseh vrst — morska trava — vsi v to stroko spadajoči predmeti. Točno in solidno delo po naročilu in popravila. Se priporoča Rud. Sever, preje Brata Sever, tapetnik in dekorater, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 6.

"Pri Lozarju"

staroznana gostilna poleg cerkve Sv. Jakoba priporoča dobro domačo kuhinjo, prvovrstna vina ter na novourejena prenočišča. Se priporočata. Fr. in Iv. Dolšak.

Toplodar

je dobra stvar, štedi premog in denar! Naročite ga takoj v paviljonu G, šte. 235 pri trdni Nipić in drug.

Stanovanje

ali večjo prazno sobo tudi v okolici išče iz Trsta izgnana družina državnega uradnika. Nujno. Ponudbe na Andrej Škulj, Resljeva cesta 24/II.

Mesečna soba

eventuelno s sestanovalko se išče za takoj. Ponudbe na F. K. Kaiser, puškar, Ljubljana.

Lokomobila.

Lokomobila na vročo paro, firma Wolf, 12 atmosfer 22/31/39 PS z dimnikom, 2 valjčna polnojarmenika, Stocker, 800 mm, Hauf 600 mm širina okvira, popolnoma prenovljena in popravljena z 24 žagami, se ugodno proda. M. Podlesnik, Rosenheim, Bavarska, sedaj na Ljubljanskem velesejmu, paviljon Gospodarske Zveze.

Zastopstvo

katerikoli stroke za štajersko, prevzame večja tvrdka in Celju. Pisarna in lepo, suho, obsežno skladišče pri kolodvoru. Ponudbe na upravo lista.

Službo išče

absolvent pripravljalega tečaja obrtne šole v Ljubljani, vojašnice že prost, več računstva kot skladiščnik ali kaj sličnega. Ponudbe na "soliden" na upravo lista.

Rabljeni pisalni stroj

najboljših znamk, dobro popravljani, napredaj. Ant. Rud. Legat, Maribor, Slovenska ulica 7 — telefon 100.

Celjani!

Poslužujte se krojaške delavnice Matija Stipčič-a v Zavodni št. 40. Solidno delo. Točna postrežba. Cene konkurenčne.

Nišnim posestnikom

plačam 5.000 K mesečno za stanovanje v stari hiši 6 sob s prituli v Ljubljani, Dr. Arneja, Ljubljana, Gradišče 4.

Dobrosrčnim in premožnim slojem.

Invalidna družina brez vseh dohodkov, katere oče je invalid z 100% dela nezmožnostjo, mati pa tudi slaba, brez strehe in brez premoženja, skratka brez vsega, prosí dobrosrčne premožne sloje, da bi ji pomagali, bodisi v denarju, živežu ali obleki, ker so otroci vsi nagi in lačni. Naslov se izve v glavnem tajništvu NRS v Ljubljani.

Vila

Vičava — Ptuj, močno zidana s 3 sobami, podstrešno sobo in svinjskim hlevom se proda. Klet je zelo velika in cementirana. Cena ugodna. Vprašanja na Habjančič, Ptuj, Ormoška c.

Proda se

3 originalni kitajski kimono iz prave kitajske svile z zlatom vezane, prinesene iz Tientšina. Cena nizka. Naslov pove uprava lista.

Kiša

z Laškem, v dobrem stanju, enonadstropna z lepim lokalom za vsako obrt, v sredini trga v vrtom se proda. Blaž županc, Laško.

Izvršuje se

prevajanje in korespondenca v srpskem nemškem francoskem in italijanskem jeziku. Naslov pri upravi Jutr. Novosti.

Išče se posojilo

Din 2.000.— proti dobrim obrestim. Odgovor na upravo Jutr. Novosti.

V pouk na gosli

sprejem 8 učencev po lanskoljetni znižani ceni. Note za učenje brezplačno ali proti malenkostni odškodnini na razpolago. Prijaviti od 1/3 do 1/4 4, Gorupova ul. 3/1 levo. Bivši učitelj Gl. Matice.

Zobni atelije
H. Hinka Zagoričnik
Slovenjgradec
V hiši brata Kopač

Združeni čevljarji v Ljubljani
naznanjajo slav. občinstvu, da so razstavili
v paviljonu „K“ št. 549

vsakovrstne izdelke obuval od najfinjših luksus do najtrpežnejših čevljev.

Priporočamo se slav. občinstvu in konfekcionarjem za naročila eksportnih izdelkov kakor tudi gornjih delov in vzorcev.

Združeni čevljarji v Ljubljani.

Tvorica pečatnih znamk, štampilj in pečatov
Anton Černe, graveur
Ljubljana, Dvorni trg 1.
Klize, sablone, plombe, kiese, vzročne tiskalnice, stanice, modeli za predtiskanje perila, numeratorji, gozdna kladiva itd.

Paviljon „E“ št. 66.

Stavbišče na prodaj!

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani namerava prodati ob Miklošičevi cesti in podaljšani Čopovi ulici veljavno stavbno parcelo v izmeri 2.740.5 m.

Pismene ponudbe je vložiti v pisarni Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Turjaški trg 4.

Utemeljeno god. 1881.

AND. JAKIL
tvornica koža i cipela d. d. - Karlovac

Brzjavi: Jakil - Karlovac. - Telefon: pisarna 70, tvornica 50, stan 118. - Podružnice: Zagreb, Gundulićeva ul. 20, Ljubljana: Rimska cesta 13, Beograd: Skopljska ul. 3.

Proizvadjia:

Vaches džonove u politicama :: Vaches krupone :: Okrajine :: Vratove :: Tabanice (Brandzalne) :: Teletinu žutu i crnu :: Kravine žute :: Kipse cugovane :: Boxcalf. Solidna kvaliteta. — Cipele muške, ženske i dječje iz boksa u svim bojama, teletine i kravine. Moderne, američanske i obične radničke (bakandže). Elegantna izradba iz čiste kože.

Paviljon „J“ 394.

Vsakdo naj si ogleda lastni paviljon tvrdke
Stanko Florijančič
veletrgovina z železnino.

Prva jugoslovenska tvornica žaluzij, roletov, lesenih in jeklenih kapek

G. Skrbić, nasl.

Braća Vidaković
Zagreb, Ilica br. 40

izdeluje vse vrste roletov, kakor jeklene, lesene, platnene, pletene, rešetke, solčne plahte in vse dele za iste.

Zahtevajte brezplačno cenike in proračune!

Najstarejša in najmodernejša tovarna!

Iščemo zastopnike!

Gros Roman & Cie, Paris

Tiskane Markizettes

Flanelle, Satin, Frenche

Glavno zastopstvo za SHS

Künzli & Menzi

Ilica 36

Zagreb

Ilica 36

KINO TIVOLI

„Cirkuška princesa“

KINO TIVOLI

Največja atrakcija sedanosti!

do vštrevši nedelje 9. septembra
V glavni vlogi Margareta Schlegel

Največja atrakcija sedanosti!

Izdaja in tiska »Zvezna tiskarna in knjigarna« v Ljubljani